

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Nr 1-2 (130-131) styczeń – luty 2007 r.

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN On line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>

SPIS TRESCI

Prezydium Rady KSN NSZZ „S” z dn. 16.12.2006 r. Sprawozdanie z działalności funduszu stypendialnego „KRESY” w 2006 – 01.2007 r. Szkolnictwo wyższe i nauka: - List Posła A. Górskiego do Premiera J. Kaczyńskiego. - Wystąpienie min. M. Seweryńskiego na posiedzeniu RGSzW. Z prac Komisji Interwencji: - opinia w sprawie rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich,	- opinia w sprawie dopuszczalności wykonywania świadczeń odpowiadających świadczeniu pracy (wolontariat) na rzecz uczelni publicznych. Sprawy zagraniczne: - Seminarium w Nicei poświęcone studiom doktoranckim. - Sprawozdanie z posiedzenia Komitetu HERSC i oficjalnego Seminarium Bolońskiego w Londynie w dn. 07-09.02.2007 r.
--	--

KRAJOWA SEKCJA NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

INFORMACJA Z POSIEDZENIA

PREZYDIUM RADY KSN NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

w dniu 16.12.2006 r.

Członkowie Prezydium:

Obecni: Jerzy Dudek, Marek Gutowski, Barbara Jakubowska, Wojciech Janik, Tadeusz Kolenda, Ryszard Mosakowski, Alicja Paplińska, Wojciech Pillich, Kazimierz Siciński, Janusz Sobieszczkański, Julian Srebrny, Krzysztof Weiss.

Nieobecni: Krystyna Andrzejewska, Andrzej Grząślewicz, Ludomir Jankowski, Jerzy Olędzki.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

obecny: Teodor Werbowski.

Zaproszeni goście: Joanna Kniecicka.

Porządek obrad:

1. Ustalenie propozycji głównych postulatów KSN w sprawie szkolnictwa wyższego i nauki,

2. Ustalenie propozycji głównych postulatów KSN w odniesieniu do resortu gospodarki i rolnictwa,
3. Sprawy zagraniczne,
4. Sprawy bieżące, w tym:
  - ustalenie harmonogramu prac nad zmianą ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”,
  - stan prac nad Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy pracowników szkolnictwa wyższego,
  - stan prac nad badaniem statutów uczelni,
  - omówienie zasad pracy Komisji KSN,
5. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Zebranie otworzył kol. J. Sobieszczkański. Wprowadzenie omówienia spraw zagranicznych w porządku obrad (jako punkt 3) zaproponował

kol. R. Mosakowski. Porządek obrad z zaproponowaną zmianą został przyjęty jednogłośnie.

Ad p. 1. Przewodniczący KSN we wprowadzeniu do tego punktu zwracał uwagę, że powinniśmy nasze propozycje i wnioski sformułować jako postulaty i zgłosić **do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego**. Konsekwencją naszego wystąpienia powinno być podjęcie negocjacji. W razie trudności w znalezieniu porozumienia lub w przypadku kwestii wykraczających poza kompetencje Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanie się niezbędne zwrócenie się do Premiera Rządu. Nasze postulaty powinny być czytelne dla naszego środowiska, a także dla społeczeństwa. Dla społeczności szkół wyższych bardzo ważne są postulaty dotyczące kształtowania wynagrodzeń oraz dotyczące ładu płacowego. Ważne jest także, na jakim poziomie kształtują się pozostałe środki finansowe na funkcjonowanie uczelni. Postulaty dotyczące finansowania szkolnictwa wyższego, a także i nauki powinniśmy zatem opracować w pierwszej kolejności. Mamy szereg propozycji o charakterze ustrojowym. Część tych propozycji wykraczających poza kompetencje i gotowość Ministerstwa należy przygotować do wystąpień sejmowych.

W długiej i obszernej dyskusji głos zabierali kol.: R. Mosakowski, T. Werbowski, J. Srebrny, W. Pillich, J. Sobieszczański, K. Siciński, J. Dudek, B. Jakubowska, K. Weiss.

Kol. J. Srebrny zauważył, że Związek jest systematycznie pomijany w negocjacjach dotyczących zmian ustawowych. Musimy dążyć do odnowienia prawidłowych kontaktów z Ministerstwami i Sejmem.

Kol. T. Werbowski zaproponował, aby nasze wysiłki skierować na ustalenie budżetu na następny rok, a w budżecie na rok 2007 sprawdzić, czy jest on zgodny z ustawą o szkolnictwie wyższym i porozumieniem pomiędzy związkami a Ministerstwem Nauki.

Kol. W. Pillich podkreślił, że musimy jak najszybciej podjąć prace nad systemem rozdziału pieniędzy w Ministerstwie. Jeśli środki będą zwiększane co roku, to powinny być rozdzielane zgodnie z tym systemem.

Kol. J. Sobieszczański zreferował sprawę postulatu dotyczącego kształtowania wynagrodzeń ze środków pochodzących z budżetu państwa. Ministerstwo zestawia wszystkie i łączne wynagrodzenia, a więc i finansowane spoza środków budżetu państwa z poziomem finanso-

wania określonym w ustawie. Naszym zdaniem gwarantem ustawowego poziomu wynagrodzeń powinien być budżet państwa, a pieniądze z innych źródeł powinny pozwalać na dodatkową poprawę płac. Przedstawił szacunkowe obliczenia kwoty gwarantującej spełnienie dyspozycji określonych w ustawie. Zwrócił uwagę na kategoryzację uczelni i jej wpływ na algorytm.

J. Dudek poinformował, że w sprawach nauki nie wystarczą rozmowy w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ale konieczne będą rozmowy z poszczególnymi Ministerstwami, którym podlegają JBR-y. Uważa, że brakuje współpracy pomiędzy Ministerstwem Gospodarki, a Ministerstwem Nauki. Minister Nauki powinien pilnie włączyć się w przekształcenia jednostek podległych Ministerstwu Gospodarki. Zapadają odgórne decyzje o połączeniu jednostek bez rzetelnego uzasadnienia i pomimo ich sprzeciwu. Często operacja nie ma sensu ekonomicznego, a jest silnie forsowana przez Ministerstwo.

Kol. J. Sobieszczański zauważył, że przekształcenia powinien realizować minister resortowy, ale w określaniu zasady i uwarunkowań przekształceń powinien uczestniczyć Minister Nauki.

Kol. B. Jakubowska zgłosiła na piśmie cały szereg postulatów dotyczących zasad przekształceń własnościowych JBR-ów.

Kol. K. Weiss zaproponował pilne spotkanie z premierem, aby zablokować bezsensowną restrukturyzację JBR-ów, która może spowodować nieodwracalne szkody dla polskiej gospodarki. Minister Nauki twierdzi, że dąży się obecnie do konsolidacji jednostek, przy czym jednostka powstała z ich połączenia będzie miała kategorię najsilniejszej jednostki. Jest to niezgodne z zasadami oceny jednostek. Być może, że przy konsolidacji zostanie przyjęta taka zasada, ale przy następnej ocenie będą już obowiązywały inne zasady. W ogóle skandalem jest to, że oceny i kategoryzacji JBR-ów dokonuje się wstecz według zasad określanych na bieżąco. Powinna obowiązywać zasada, że kryteria kategoryzacji określa się na początku okresu oceny, a nie na końcu.

Kol. J. Srebrny zauważył, że ustalanie kryteriów kategoryzacji powinno odbywać się z udziałem związków zawodowych. Przecież od tego zależą warunki bytowe pracowników.

Kol. J. Dudek stwierdził, że przekształcenia JBR-ów powinny odbywać się na zasadach dobrowolności, a nie pod przymusem.

Kol. R. Mosakowski zauważył, że KSN został całkowicie wyłączony z prac Ministerstwa nad procesem bolońskim. Został powołany zespół, do którego nas nie zaproszono.

Ad p. 2. Postulaty KSN do resortów gospodarki i rolnictwa przedstawił na piśmie kol. K. Siciński. Kol. J. Sobieszczęński zwrócił uwagę na sprawy płacowe w placówkach naukowych. Argumentem w rozmowach z ministrami powinien być fakt, że nasze projekty unijne są wyceniane znacznie niżej niż analogiczne prace wykonywane na Zachodzie. Kol. W. Pillich zaznaczył, że również powinny zostać zwiększone środki na wdrożenia prac badawczych w gospodarce. Kol. J. Dudek stwierdził, że spotkanie z Ministrem Gospodarki powinno odbyć się jak najszybciej. Jeśli rozmowy w Ministerstwie nie odniosą rezultatu to powinniśmy zwrócić się do Premiera. Kol. T. Werbowski zaznaczył, że do rozmów musimy mieć przygotowany konkretny dokument. Wnioski dla Ministerstwa Rolnictwa opracowała kol. B. Jakubowska. Kol. J. Dudek przypomniał, że należy dodać punkt dotyczący zasięgania opinii związków zawodowych przy przekształceniach JBR-ów.

Ad p. 3. Sprawy zagraniczne zreferował kol. R. Mosakowski. Związek zawodowy na Litwie zwrócił się do nas z prośbą o pomoc w sprawie finansowania ośrodka szkoleniowego w Pałandze. Grozi im konieczność sprzedania tego ośrodka dla spłaty długów. KSN nie dysponuje takimi możliwościami finansowymi. Kol. R. Mosakowski zaproponował treść pisma z odpowiedzią negatywną. Treść pisma z nieznacznymi zmianami została zaakceptowana przez zebranych.

Kol. R. Mosakowski poinformował o mającym się odbyć w Berlinie Kongresie EI. Z naszej strony w Kongresie powinny uczestniczyć 4 osoby, najkorzystniej dwóch mężczyzn i dwie kobiety. Kol. K. Siciński zaprotestował stwierdzając, że wyjazd powinien być merytoryczny, czyli powinny w Kongresie uczestniczyć te osoby, które są tym zainteresowane. Powinniśmy zastanowić się nad postulatami na Kongres. Kol. R. Mosakowski zauważył, że dotychczas nie zwracaliśmy się do EI z naszymi problemami. Jeżeli będziemy mieli konkretne problemy, to powinniśmy zwrócić się z nimi do EI przed Kongresem. Wprowadź oficjalny termin zgłaszania uczestnictwa minął 30 listopada, ale jeszcze można zgłaszać delegatów. Projekty uchwał Kongresu będą opracowane do końca marca.

Zaproponowano, aby do następnego spotkania Prezydium zgłaszać propozycje uchwał na Kongres EI.

W dniach 8 i 9 lutego w Londynie ma się odbyć seminarium dotyczące procesu bolońskiego. Na seminarium mają być dyskutowane projekty dokumentów na spotkanie Komitetu Sterującego, dotyczące mobilności studentów i pracowników naukowych. Poza Mosakowskim w seminarium powinien wziąć udział kol. L. Koszałka. Propozycja została zaakceptowana. Kol. J. Sobieszczęński stwierdził, że brakuje nam szerszej dyskusji na temat procesu bolońskiego.

Omawiano także propozycje współpracy dwustronnej z zagranicznymi organizacjami związkowymi.

Ad p. 4. W ramach spraw bieżących poruszono sprawę ustawy o szkolnictwie wyższym. Informacji na ten temat udzielił kol. W. Janik. W 2005 roku Rada KSN uchwaliła stanowisko, w którym stwierdzono, że konieczna jest szybka nowelizacja tej ustawy oraz wprowadzanie na bieżąco jej modernizacji. Kol. J. Olędzki przedstawił propozycje 39 zmian w ustawie. Zostały one wprowadzone do tekstu ustawy proponowanego przez KSN. W sumie wprowadzono 122 poprawki. Część proponowanych zmian wymaga akceptacji przez Prezydium i przez Radę. Do propozycji zmian nie zostały dołączone komentarze. Konieczne jest również uwzględnienie naszego wniosku do Trybunału Konstytucyjnego. Materiały do zmian ustawy są przygotowane, ale jeżeli ktoś ma jeszcze jakieś propozycje zmian to mogą one zostać dołączone.

Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby do następnego spotkania Prezydium przygotować propozycje wszystkich zmian i na spotkaniu Rady ustalić strategię dalszego postępowania.

Kol. K. Siciński przypomniał, że problem kariery akademickiej był poruszany podczas rozmowy z Premierem.

Kol. W. Pillich poinformował, że również Rada Główna Szkolnictwa Wyższego dwukrotnie poruszała ten problem na swoich spotkaniach. Proponowano zachowanie habilitacji i wprowadzenie profesora honorowego, czyli jeszcze większe skomplikowanie modelu kariery naukowej. W dyskusji minister M. Seweryński stwierdził, że habilitacja jest potrzebna. Uzyskanie habilitacji byłoby związane z uzyskaniem tytułu profesora.

Poruszono również **sprawę Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy (PUZP)**. Kol. J. Sobieszcański poinformował, że kol. A. Grząślewicz ma kłopoty zdrowotne i prawdopodobnie będzie wyłączony z działalności związkowej jeszcze przez pewien czas. Zaproponował, aby sprawą PUZP zajęła się kol. K. Andrzejewska. W styczniu powinien zostać zorganizowany zespół, który podejmie prace nad tą tematyką.

Podobna sytuacja jest w **pracach nad statutami uczelni**. Kol. J. Sobieszcański zaproponował, aby kol. W. Pillich skontaktował się z kol. L. Jankowskim. Być może kol. L. Jankowski będzie mógł wskazać osobę, która będzie mogła kontynuować te prace. Poruszono również sprawę pracy Komisji w KSN. Biuro KSN powinno być informowane o terminach i miejscach spotkań poszczególnych Komisji, tak aby przedstawiciele Prezydium mogli brać udział w tych spotkaniach.

Ad p. 5. W ramach spraw wniesionych i wolnych wniosków kol. J. Sobieszcański poinformował o odpowiedzi ministra K. Kurzydłowskiego na naszą skargę dotyczącą braku współpracy pomiędzy Rządem, a KSN. Minister stwierdził, że nie było to działanie celowe i zapewnił, że w przyszłości współpraca będzie prawidłowa.

W Skierniewicach w Instytucie Sadownictwa i Kwaciarsstwa odbyło się spotkanie przedstawicieli Komisji Zakładowych z resortu

rolnictwa z przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Nauki. Niestety przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa nie miał upoważnienia do udzielania informacji na temat perspektyw JBR-ów podległych temu resortowi. Ważne elementy polityki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zostały zawarte w wystąpieniu min. K. Kurzydłowskiego. KSN i Komisja Interwencyjna KSN zostały uhonorowane Kryształowymi Jabłkami za zasługi dla Instytutu Sadownictwa i Kwaciarsstwa.

W Radomiu odbyły się uroczystości z okazji 25-lecia strajku studenckiego. W spotkaniu uczestniczył jako delegat KSN kol. M. Gutowski. Przedstawił relację z tego spotkania. Podczas uroczystości doszło do zgrzytów związanych z brakiem rozliczenia ludzi, którzy brali udział w represjach wobec uczestników strajku.

Kol. J. Sobieszcański poinformował, że Krajowa Sekcja Oświaty organizuje konkurs dla młodzieży szkolnej dotyczący historii Polski i historii Solidarności i zwróciła się do KSN z prośbą o ufundowanie nagrody w tym konkursie. Kol. J. Sobieszcański zaproponował przeznaczenie na ten cel 500 zł, o ile nie będzie to zagrażało budżetowi KSN.

Kol. W. Pillich przypomniał, że w dniu dzisiejszym mija rocznica pacyfikacji Kopalni Wujek. Uczczono chwilą ciszy śmierć górników. Kol. Przewodniczący złożył wszystkim obecnym życzenia z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku.

Na tym zebranie zakończono.

Krzysztof Weiss

Warszawa, 08.02.2007 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU STYPENDIALNEGO „KRESY” W ROKU 2006 – 01.2007

I. Skład Rady Funduszu Stypendialnego „Kresy”

Wojciech Fabianowski – przewodniczący

Irena Gronowska

Barbara Jakubowska – skarbnik

Jan Jastrzębski

Krzysztof Schmidt-Szałowski

II. Stypendia

W dniu 9 II 2006 r. Rada Funduszu Stypendialnego „Kresy” podjęła decyzję o wypłaceniu stypendiów w wysokości 500 PLN/miesiąc studentowi I roku Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej p. M. Akhmadovowi. Student ten pobrał tylko jedno stypendium i od blisko roku nie ma z nim żadnego kontaktu. W związku z tym stan Funduszu podany w poprzednim sprawozdaniu w wysokości 6 202,32 PLN zmniejszył się o 500 PLN i w chwili obecnej wynosi 5 702,32 PLN.

W XII 2006 r. zwróciły się do Funduszu z prośbą o dalsze wsparcie finansowe p. G. Marciulanis i p. E. Podworska, które z pomocą Funduszu w latach poprzednich studiowały na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie kontynuują studia podyplomowe w Studium Logopedycznym UW. Decyzja w ich sprawie nie została jeszcze podjęta i zwrócono się z prośbą o dostarczenie dodatkowych do-

kumentów związanych z ich studiami. Decyzja zostanie podjęta przez radę Funduszu „Kresy” po uzyskaniu stosownych dokumentów.

III. Nowe stypendia

Postanowiono nie zawierać nowych umów o finansowanie studentów zanim nie zostaną pozyskane nowe środki na pokrycie wydatków. W 2006 roku nie udało się uzyskać żadnych nowych wpływów. Na koncie Funduszu znajduje się wciąż w/w kwota 5 702,32 PLN.

IV. Plany na przyszłość

Cele, dla spełnienia których został powołany Fundusz, są nadal aktualne. Jednak dotychczasowa forma działania, oparta głównie na dobrowolnych wpłatach kilku osób, nie pozwala na szerszą realizację celów Funduszu. Potrzebne są nowe rozwiązania:

- dostosowanie struktury prawnej Fundacji do wymagań stawianych organizacjom pozarządowym,
- zgodność z Regulaminem Funduszu Stypendialnego „Kresy” KSN z dnia 19.06.1997 r. (punkt 4).

Tym zagadnieniom będzie poświęcone najbliższe spotkanie Rady Funduszu planowane na przełom lutego/marzec 2007 r.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący
Rady Funduszu
Stypendialnego „Kresy”
/-/ dr hab. Wojciech Fabianowski

SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Poniżej przedstawiamy list Posła Artura Górskiego, Wiceprzewodniczącego Sejmowej Podkomisji Stałej ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego, do Prezesa Rady Ministrów Pana Jarosława Kaczyńskiego w sprawie naprawy istniejącego stanu rzeczy w środowisku naukowym i funkcjonowaniu Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

(Red.)

Warszawa, dnia 11.01.2007 r.

Biuro Poselskie Artura Górskiego

Pan Jarosław Kaczyński
Prezes Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze!

Jako Wiceprzewodniczący Sejmowej Podkomisji Stałej ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o podjęcie w trybie pilnym działań zmierzających do naprawy istniejącego stanu rzeczy w środowisku naukowym i funkcjonowaniu Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Pragnę Pana poinformować, że z różnych stron Polski docierają do mnie sygnały od środowiska akademickiego, zarówno od doktorów jak i młodych profesorów, które to osoby wyrażają nadzieję na podjęcie przez rząd starań w celu uporządkowania sytuacji w tym środowisku, które po 1989 r. nie zostało uzdrowione. Wielu obecnych profesorów wywodzi się z okresu komunistycznego, gdy tytuł naukowy mogła uzyskać osoba w pełni akceptująca zasady ustrojowe PRL, kierująca się nimi w swojej działalności (art. 30 ust. 6 ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych z 31.03.1965 r.). Osoba taka musiała również uzyskać odpowiednio pozytywną opinię z PZPR. Według młodego środowiska akademickiego, osoby te, często już bardzo wiekowe, wciąż decydują o tym, kto wejdzie do tej swoistej korporacji, która została stworzona w PRL, a jej zadaniem było realizowanie ówczesnego ustawowego wymogu socjalistycznego wychowania studentów (art. 1 ustawy o szkol-

nictwie wyższym z 4.05.1982 r.). Na wyższych uczelniach wciąż nie przeprowadzono lustracji.

Korporacja profesorów niestety istnieje do obecnej chwili. Jej złe cechy objawiają się w funkcjonowaniu Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (C.K.), pełniącej funkcję organu administracji rządowej. Pomimo upływu 17 lat od zmiany ustroju, organy decyzyjne tej Komisji nie zostały zmienione i funkcje kierownicze pełnią w niej osoby, które zostały tam skierowane jeszcze przez PZPR do ówczesnej Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych (C.K.K.), poprzedniczki obecnej C.K.

W końcu ubiegłego roku skończyła się kolejna kadencja tej Komisji, której działalność uchodziła uwadze kolejnych rządów III Rzeczypospolitej. Poprzedni Premier Pan Kazimierz Marcinkiewicz powołał na przewodniczącego komisji wyborczej nowego składu C.K. obecnego jej przewodniczącego Prof. Janusza Tazbira, a na sekretarza komisji wyborczej, obecnego sekretarza Komisji Pana Prof. Osmana Achmatowicza. Profesorowie ci w czasach PRL z rekomendacji PZPR działali w byłej C.K.K., a Prof. O. Achmatowicz i dyrektor Biura C.K. Pan Henryk Halemba swoje funkcje pełnią nieprzerwanie od tamtych czasów.

Powołane kierownictwo obecnej komisji wyborczej C.K. może budzić poważne wątpliwości, jeżeli uwzględni się dotychczasową działalność Komisji i sposób dokonywania wyboru jej członków. Istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia kontroli przez kompetentny organ dotychczasowej działalności C.K. i przeprowadzanych po 1991 r. wyborów członków C.K. Powstaje bowiem wątpliwość, dlaczego C.K. w swoim statucie, bez upoważnienia wynikającego z ustawy, sama sobie nadała uprawnienia do przeprowadzania ponownego postępowania opiniotwórczego w sprawach dotyczących oceny kwalifikacji kandydatów do stopni naukowych doktora habilitowanego, co mogło naruszać postanowienia obowiązującej wtedy ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych z 12.09.1991 r. oraz art. 7 Konstytucji. Jestem w posiadaniu licznych argumentów, dostarczonych mi przez środowisko naukowe, mogących wskazywać na możliwość naruszenia obowiązującego stanu prawnego przez C.K. Kontrola ta powinna zostać przeprowadzona jak najszybciej.

Powstaje również wątpliwość, dlaczego po 1990 r., od kiedy do C.K. rozpoczęły się wybory, kierownictwo C.K. i wielu jej członków wybieranych było ponownie z grona emerytowanych profesorów, którzy nie posiadali już bezpośrednich związków z środowiskami naukowymi, które to środowiska wybierają swoich przedstawicieli do C.K.

Zgodnie z art. 33 ust. 3 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z 14.03.2003 r., przewodniczącego C.K. powołuje Prezes RM spośród dwóch kandydatów przedstawionych przez C.K. z grona jej członków. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów powinna zadbać, aby nowo wybrana C.K. przedstawiła Panu Premierowi kandydatów na przewodniczącego C.K. spośród osób, które gwarantować będą zerwanie z poprzednimi układami ciągnącymi się z czasów PRL. Powołanie Przewodniczącego powinno nastąpić w najbliższym czasie, bowiem trwa (lub już jest zakończona) akcja wyborcza na kolejną kadencję C.K. Istnieje również potrzeba spowodowania, aby sekretarza i prezydium C.K. wyłonić spośród grona członków nowo wybranego C.K., którzy nie byli jeszcze profesorami w czasach PRL. Powinny to być osoby niezwiązane z poprzednim systemem politycznym.

Ponadto ze środowiska naukowego pojawia się postulat, aby dokonać rehabilitacji pracowników naukowych skrzywdzonych w czasach PRL przez C.K.K. na skutek opinii o postawie politycznej, oraz przez C.K. na skutek dokonywania przez nią, bez upoważnienia wynikającego z ustawy, postępowań opiniotwórczych w zakresie ponownych recenzji obronionych już rozpraw habilitacyjnych i dorobku naukowego osób, którym stopnie już nadano. Jest to chyba ostatni przypadek, w którym ludzie skrzywdzeni na tle politycznym nie zostali jeszcze zrehabilitowani!

Wiąże się to ze wznowieniem postępowań i zatwierdzeniem uchwał rad naukowych o nadanych stopniach naukowych doktora habilitowanego podjętych w czasach PRL w przypadkach, gdy w aktach byłej Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych (C.K.K.), która w PRL prowadziła postępowania o zatwierdzenie uchwały o nadanym stopniu, brak jest pozytywnej opinii z wydziału nauki KC PZPR o ówczesnej postawie obywatelskiej osoby, której stopień doktora habilitowanego wówczas nadano. Brak pozytywnej opinii o postawie obywatelskiej w czasach PRL, zgodnie z art. 15 pkt. 3 ówczesnej ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych z 1965 r., uniemożliwiało zatwierdzenie uchwały o nadanym stopniu. Podobnie należy postąpić, jeżeli odmowa zatwierdzenia uchwały o nadanym stopniu spowodowana była recenzjami C.K., do których wykonywania nie posiadała ona upoważnienia wynikającego z ustawy.

Obecnie uchwała o nadanym stopniu doktora habilitowanego nie wymaga zatwierdzenia, staje się prawomocna z chwilą jej podjęcia. Jednak należy rozważyć zasadność dalszego istnienia C.K., gdyż całość to jest kontynuacją byłej C.K.K. stworzonej w PRL na wzór sowieckiej jako korporacja profesorów, w pełni akceptujących ówczesne zasady ustrojowe. C.K. nie znajduje swojego odpowiednika w krajach Unii Europejskiej. Jej dotychczasowy zakres działania może być przekazany innym, bardziej kompetentnym organom. Należy rozważyć co następuje:

1. Upoważnienie do nadawania stopni naukowych jednostkom organizacyjnym szkół wyższych oraz w innych placówkach na-

ukowych przekazać Ministrowi nadzorującemu daną jednostkę.

2. Wzorem innych państw znieść tytuł naukowy profesora, pozostawiając stanowiska profesorów. Obecnie niektórzy profesorowie są profesorami tytularnymi i profesorami z racji zajmowanego stanowiska.
3. Dokonywanie ocen jednostek organizacyjnych nadających stopnie naukowe włączyć w działalność Państwowej Komisji Akredytacyjnej, działającej w ramach ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, która już obecnie dokonuje oceny kształcenia na danym kierunku – art.49 ust 1 pkt 3 ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”.
4. Zlikwidować opinie C.K. w sprawie zatrudnienia w szkole wyższej na stanowisku profesora osób nie posiadających stopnia doktora habilitowanego, pozostawiając decyzję w tej sprawie senatom uczelni.
5. Powrócić do poprzedniego stanu, że recenzentów rozpraw habilitacyjnych (o ile zostaną one zachowane) będą powoływać jednostki organizacyjne uczelni, które prowadzą postępowanie w tym zakresie. Recenzenci do tytułu naukowego, po likwidacji tego tytułu, będą zbędni.
6. Zlikwidować wymóg habilitacji do objęcia stanowiska profesora na uczelni, tak jak jest to na uczelniach europejskich i amerykańskich. Pozwoli to wyzwolić się z układów

korporacyjnych młodym pracownikom naukowym i skierować ich energię na działalność naukową i dydaktyczną, a nie na wyrabianie sobie „chodów” w celu uzyskania swoistej „zgody” na awans naukowy.

Przedstawione propozycje zmian legislacyjnych nie są trudne do realizacji i mogą zostać szybko przygotowane i uchwalone przez obecny parlament, jeśli tylko taka będzie intencja Pana Premiera i rządu. Oczywiście korporacja profesorów będzie hamowała zmiany w tym zakresie, jak miało to miejsce wcześniej. Dlatego tym bardziej konieczna jest szybka i rzetelna kontrola działalności C.K. i byłej C.K.K., uwzględniająca wszystkie dotychczasowe powiązania występujące przy nadawaniu tytułów i zatwierdzaniu uchwał o nadanych stopniach doktora habilitowanego oraz przyznawaniu i realizacji grantów z budżetu państwa (również byłego KBN). Można się spodziewać, że wyniki rzetelnej kontroli umożliwią naprawę sytuacji, a być może nawet dadzą podstawy do likwidacji C.K. i uzasadnią konieczność pełnej lustracji środowiska naukowego.

Bardzo proszę Pana Premiera o ustosunkowanie się do powyższego problemu i spowodowanie podjęcia przez rząd działań, które doprowadzą do oczyszczenia środowiska naukowego z pozostałości PRL i bardziej zintegrują polską naukę z nauką europejską i światową.

Z wyrazami szacunku

/-/ dr Artur Górski
Poseł na Sejm RP

Do wiadomości:

Mariusz Błaszczak, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

**WYSTĄPIENIE MINISTRA M. SEWERYŃSKIEGO
NA POSIEDZENIU RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

w dniu 18.01.2007 r.

W posiedzeniu Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego w dn. 18 stycznia b.r. uczestniczył min. M. Seweryński, który odpowiadając na pytania członków Rady, omówił obszernie kilka problemów będących przedmiotem prac Ministerstwa. Wymieniamy je w kolejności przyjętej przez Ministra.

- Ministerstwo prowadzi prace nad projektem nowelizacji Prawa o szkolnictwie wyższym z zamiarem skierowania go do Sejmu w możliwie najkrótszym terminie. Minister zwrócił się do członków Rady o niezwłeczenie z nadsyłaniem własnych propozycji, dotyczących zmian przepisów zawartych w tej ustawie, tak aby można było je uwzględnić w projekcie. W najbliższym czasie w Ministerstwie odbędzie się spotkanie z przedstawicielami doktorantów, którzy mają przedstawić swoje propozycje zmian w ustawie.
- Planuje się znaczny rozwój studiów doktoranckich, traktowanych jako studia III stopnia, przy czym będą one modyfikowane stosownie do tendencji obserwowanych w uniwersytetach zachodnioeuropejskich, m.in. przez rozszerzanie ich programów. Minister zamierza stworzyć studia doktoranckie „interdyscyplinarne”, tj. o szerokim profilu kształcenia, przeznaczone dla osób szczególnie uzdolnionych. Planuje się znaczne zwiększenie liczby stypendiów doktoranckich, na co będzie można przeznaczyć odpowiednią część funduszy europejskich.
- Dzięki znacznemu zwiększeniu budżetu resortu (prawdopodobnie o 550 mln zł w stosunku do projektu), będzie można zastosować nowy algorytm podziału środków między uczelnie, premiujący je za dobrą jakość kształcenia.
- Warto rozwijać studia w języku angielskim, gdyż jest znaczne zainteresowanie kandydatów zagranicznych studiami I stopnia w polskich uczelniach.
- Na rynku pracy odczuwa się brak absolwentów studiów technicznych i te kierunki powinny być rozwijane w Polsce. Dzięki dodatkowym środkom, będziemy mogli podwoić liczbę studentów uczelni technicznych.
- Nowe standardy kształcenia, opracowane już dla poszczególnych kierunków studiów, zostaną wkrótce zaakceptowane przez Ministra, co jednak nie zamyka dalszej dyskusji środowisk naukowych nad ich treścią.
- Na zakończenie min. M. Seweryński zapowiedział znaczną poprawę sytuacji finansowej sfery nauki i szkolnictwa wyższego już od roku 2007, dzięki środkom przyznanym Polsce przez UE. Uczelnie będą korzystać ze środków przeznaczonych na „kapitał ludzki”, na infrastrukturę uczelni, na innowacyjne badania dla gospodarki. Warunkiem wykorzystania tych środków jest przygotowanie dobrych projektów.

Zanotował
K. Schmidt-Szałowski

***

Z PRAC KOMISJI INTERWENCJI

Poniżej przedstawiamy sporządzone przez radcę prawnego – Alicję T. Paplińską, dwie opinie:

- 1) *w sprawie rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni publicznej na stanowiskach wykładowcy i starszego wykładowcy,*
- 2) *w sprawie dopuszczalności wykonywania świadczeń, odpowiadających świadczeniu pracy (wolontariat), na rzecz uczelni publicznych.*

(Red.)

OPINIA

**w sprawie rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych
nauczycieli akademickich
zatrudnionych w uczelni publicznej
na stanowiskach wykładowcy i starszego wykładowcy
sporządzona przez radcę prawnego - Alicję T. Paplińską**

w dn. 07.02.2007 r.

W myśl przepisów art. 108 i art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym” (Dz. U. Nr 164 poz. 1365 z późn. zm.) osoby zatrudnione na stanowisku wykładowcy i starszego wykładowcy stanowią grupę pracowników dydaktycznych, do której obok nich należą, zgodnie z Ustawą, także instruktorzy i lektorzy.

Przepis art. 130 Ustawy zawiera regulacje dotyczące czasu pracy nauczyciela akademickiego. Czas ten jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych. Zgodnie z art. 130 ust. 2 Ustawy, senat uczelni określa zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, ich wymiar dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Nie mniej jednak swobodę senatu w określeniu wymiaru zajęć dydaktycznych dla poszczególnych grup stanowisk ogranicza przepis art. 130 ust. 3 Ustawy. Zgodnie z tym przepisem (bezwzględnie obowiązującym) roczny wymiar zajęć dydaktycznych tzw. „pensum”, dla pracowników dydaktycznych musi się zmieścić w przedziale od 240 do 360 godzin dydaktycznych rocznie (art. 130 ust. 3 pkt 2 Ustawy). Z mocy art. 130 ust. 3 pkt 3 Ustawy jedynie dla lektorów i instruktorów lub osób zatrudnionych na stanowiskach równorzędnych ze stanowiskiem lektora i instruktora przewidziano wyższy limit godzin dydaktycznych (od 300-540 godzin).

Przepis art. 110 Ustawy w ust. 1 i 2 wymienia stanowiska pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych w hierarchii stanowisk od najwyższego do najniższego. Z przyjętej w nim konstrukcji wynika wprost, że stanowiska wykładowcy i starszego wykładowcy nie mogą stanowić stanowisk „równorzędnych” do stanowiska lektora lub instruktora, o czym mowa w art. 130 ust. 3 pkt 3 Ustawy, lecz są hierarchicznie wyższe.

Wobec powyższego na senacie uczelni publicznej spoczywa obowiązek określenia rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych dla pracowników dydaktycznych, zatrudnionych na stanowiskach wykładowców i starszych wykładowców wyłącznie w granicach wskazanych w art. 130 ust. 3 pkt 2 Ustawy.

Zobowiązanie tych dwóch grup pracowników do zajęć dydaktycznych w wymiarze rocznym nie mieszczącym się we wskazanych przez Ustawę granicach byłoby niezgodne z przepisami prawa i pociągnęłoby za sobą konsekwencje określone w art. 36 Ustawy.

Przewodnicząca

OPINIA

**w sprawie dopuszczalności wykonywania świadczeń,
odpowiadających świadczeniu pracy (wolontariat),
na rzecz uczelni publicznych
sporządzona przez radcę prawnego - Alicję Paplińską**

w dn. 07.02.2007 r.

Zasady wykonywania, ochotniczo i bez wynagrodzenia, świadczeń odpowiadających świadczeniu pracy (wolontariat) regulują przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z dnia 29 maja 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

Zgodnie z w/w Ustawą wolontariusze mogą wykonywać, na zasadach w niej określonych, świadczenia, odpowiadające świadczeniu pracy, na rzecz: organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy w zakresie ich działalności statutowej, w szczególności w zakresie działalności pożytku publicznego; organów administracji publicznej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej; jednostek organizacyjnych podległych organom administracji publicznej lub nadzorowanych przez te organy, z wyłączeniem prowadzonej przez te jednostki działalności gospodarczej (art. 42 Ustawy).

Definiując organizacje pozarządowe, ustawodawca wskazał, że muszą one łącznie spełniać cztery warunki (art. 3 ust. 2 Ustawy):

I. Organizacje pozarządowe nie mogą być jednostkami sektora finansów publicznych, do których zgodnie z art. 4 ustawy o finansach publicznych zalicza się:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały;
- 2) gminy, powiaty i samorząd województwa, zwane dalej „jednostkami samorządu terytorialnego”, oraz ich związki;
- 3) jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych;
- 4) państwowe i samorządowe fundusze celowe;
- 5) uczelnie publiczne;
- 6) jednostki badawczo-rozwojowe;
- 7) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- 8) państwowe i samorządowe instytucje kultury;

- 9) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze;
  - 10) Narodowy Fundusz Zdrowia;
  - 11) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
  - 12) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.
2. Działanie organizacji pozarządowych nie może być działaniem w celu osiągnięcia zysku.
  3. Organizacje pozarządowe muszą posiadać osobowość prawną lub na podstawie przepisów odrębnych ustaw muszą być uznane za jednostki nieposiadające osobowości prawnej.
  4. Za organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego nie mogą być uznane (choć spełniają warunki wymienione w pkt 1-3): partie polityczne, związki zawodowe i organizacje pracodawców, samorządy zawodowe, fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej, albo majątek tych fundacji nie jest w całości mieniem państwowym, mieniem komunalnym lub mieniem pochodzącym z finansowania środkami publicznymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych lub fundacje prowadzące działalność statutową w zakresie nauki, w szczególności na rzecz nauki, fundacje utworzone przez partie polityczne, spółki działające na podstawie przepisów o kulturze fizycznej.

Przepis art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z. dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z dnia 20 grudnia 2005 r., Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) wymienia uczelnie publiczne, jako podmioty tworzące sektor finansów publicznych, a tym samym wyłącza je z grupy podmiotów, na rzecz których Ustawa przewiduje możliwość wykonywania świadczeń na zasadzie wolontariatu.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że w świetle przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie niedopuszczalne jest wykonywanie świadczeń, odpowiadających świadczeniu pracy (na zasadzie wolontariatu), na rzecz uczelni publicznych.

Przewodnicząca
Komisji ds. Interwencji
/-/ Alicja T. Paplińska
Radca prawny Lb 1365

SPRAWY ZAGRANICZNE

Niniejszy tekst jest tłumaczeniem dokumentu końcowego oficjalnego seminarium Procesu Bolońskiego, poświęconego programom kształcenia doktorów, które odbyło się w dniach 7-9 grudnia 2006 r. w Nicei. Opracowany wstępnie podczas seminarium komunikat został następnie poddany konsultacjom wśród uczestników. Jego ostateczna postać została opublikowana w dniu 6 stycznia 2007 r. Najważniejsze wnioski i rekomendacje w nim zawarte zostaną włączone do komunikatu końcowego spotkania europejskich Ministrów Edukacji, które odbędzie się w Londynie w dniach 17-18 maja 2007 r.

Ryszard Mosakowski

SEMINARIUM BOŁOŃSKIE

DOTYCZĄCE PROGRAMÓW DOKTORANCKICH

Nicea, 7-9 grudnia 2006 r.

Wnioski końcowe – Przygotowanie rekomendacji do Komunikatu Londyńskiego „Dostosowanie celów do zadań i środków”

I. Wstęp

1. Punkt wyjścia - Komunikat Konferencji w Bergen: Ministrowie obecni na konferencji w Bergen w maju 2005 r. uznali, że w celu poprawy synergii między sektorem szkolnictwa wyższego oraz innymi sektorami badań, a także między EHEA (*Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego*) i Europejską Przestrzenią Badawczą dostosować poziom kwalifikacji doktoranckich do wymagań kompleksowej ramowej struktury kwalifikacji dla EHEA, przy zastosowaniu podejścia opartego na efektach kształcenia. Istotą kształcenia doktorantów jest rozwój wiedzy w drodze prowadzenia oryginalnej pracy badawczej. Uznając, że istotną potrzebą jest zapewnienie odpowiedniej struktury programów doktoranckich oraz stworzenie przejrzystego systemu ich kontroli i oceniania, zwracamy uwagę, że przeciętne obciążenie pracą w trzecim cyklu kształcenia w większości krajów odpowiadałoby 3-4 latom (w trybie stacjonarnym). Zachęcamy uczelnie do zapewnienia warunków, aby prowadzone przez nie programy doktoranckie wspierały kształcenie interdyscyplinarne oraz rozwój umiejętności, które dają się przystosować do różnych wymagań. W ten sposób wyjdziemy naprzeciw potrzebom coraz szerszego rynku pracy. Musimy osiągnąć wzrost liczby kandydatów na studia doktoranckie, podejmujących kariery badawcze

w obrębie EHEA. Uważamy, że uczestnicy programów w ramach trzeciego cyklu kształcenia powinni być zarówno studentami, jak i początkującymi naukowcami.

2. Mandat:

EUA (Europejskie Stowarzyszenie Uniwersytetów) wraz z innymi zainteresowanymi partnerami zostało poproszone o przygotowanie raportu, w zakresie obowiązków Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej - dotyczącego dalszego ustalania zasad działania programów doktoranckich, w celu przedstawienia go Ministrom Edukacji w roku 2007.

3. Metodologia:

- Komitet Wykonawczy: EUA, Austria, Francja, ESIB (Unia Narodowych Stowarzyszeń Studentów Europy), EURODOC (organizacja skupiająca doktorantów z różnych krajów),
- Zakres Kompetencji zatwierdzony przez BFUG (Bolońska Grupa Wdrożeniowa),
- Zaplanowanie zarówno szeregu „wewnętrznych” działań, jak i śledzenie wydarzeń i analiz „zewnętrznych”,
- Konsolidacja działań podjętych w Nicei na Seminarium Bolońskim i przygotowanie projektu sprawozdania dla BFUG na początek roku 2007.

II. Podjęcie działań zgodnych z wytycznymi przyjętymi w Salzburgu

Komunikat Konferencji w Bergen uwzględnił 10 podstawowych zasad przyjętych w Salzburgu. Dalszy rozwój tych 10 zasad wymaga zaangażowa-

nia i podjęcia działań ze strony wszystkich partnerów procesu bolońskiego: rządów, instytucji oraz ich pracowników we współpracy z kandydatami na studia doktoranckie i innymi początkującymi pracownikami naukowymi.

II.1. Podstawowe informacje

Formułując wnioski i zalecenia uczestnicy podkreślili niepowtarzalność cyklu doktoranckiego, który zapewnia kształcenie poprzez udział w badaniach naukowych oraz skupienie uwagi na podnoszeniu wiedzy w drodze prowadzenia oryginalnych prac badawczych.

Uczestnicy wielokrotnie podkreślali zasadniczą rolę cyklu doktoranckiego wnoszącego wkład w osiąganie europejskich celów badawczych i powiązanie Europejskiego Systemu Szkolnictwa Wyższego z Obszarami Badań Naukowych.

1. Choć programy doktoranckie są niepowtarzalne, nie powinny być rozpatrywane odrębnie, ale raczej w powiązaniu z wdrażaniem trzech cykli bolońskich jako całości; komponent badawczy oraz rozwój umiejętności, które dają się przystosować do różnych wymagań powinny być zawarte i pogłębiane w trakcie trwania każdego cyklu.
2. Stopniowo pojawia się wiele programów doktoranckich, które odpowiadają wymaganiom szybko zmieniającego się rynku pracy. Możliwość zatrudniania doktorantów przez instytucje uniwersyteckie, jak i poza nimi oraz indywidualna i społeczna potrzeba ustawicznego kształcenia i szkolenia, zadziałały jak katalizator dla rozwoju nowych programów, włączając w to profesjonalne (zawodowe) prace doktorskie. Wpłynęły też na wzmocnienie i zintensyfikowanie współpracy w przemyśle oraz współdziałanie między państwami europejskimi i kooperację międzynarodową.
3. Programy doktoranckie są kluczowym elementem europejskiego szkolnictwa wyższego w kontekście globalnym; kwestie internacjonalizacji i mobilności oraz utworzenie wspólnych stopni naukowych na poziomie doktoranckim mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju strategicznego szkoły wyższej.

4. Istnieje potrzeba wzmocnienia wagi trzeciego cyklu w wymiarze społecznym. Sprawiedliwość jest sprawą niezwykle istotną. Równość dostępu do udziału w kształceniu oraz możliwość odniesienia sukcesu na etapie trzeciego cyklu musi stanowić punkt wyjścia do rozwiązania kwestii nierówności i analizy, czym jest spowodowana: płcią, tożsamością etniczną, sytuacją finansową czy innymi okolicznościami.
5. Programy doktoranckie mają również zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia pomysłowości i kreatywności społeczeństwa. Inwestowanie zarówno w badania prowadzone w jednej dziedzinie, jak i interdyscyplinarne oraz międzysektorowe są również bardzo ważne.
6. Potrzeba większych i ukierunkowanych nakładów na etapie trzeciego cyklu kształcenia jest oczywista i powinna być potraktowana priorytetowo. Nie należy jednak zapominać, że implikuje to również inwestowanie w dwa pierwsze cykle. W szczególności ważne jest zagwarantowanie, aby stopnie (magistra) cyklu drugiego nie były tylko wynikiem zapotrzebowania rynku, przyjmując, że istnieje nierozzerwalny związek pomiędzy drugim i trzecim cyklem.

II.2. Rola szkół wyższych

Szkoły wyższe w pełni przyjmują odpowiedzialność za wprowadzanie i rozwijanie wysokiej jakości programów doktoranckich. Wymaga to istnienia autonomicznych szkół wyższych mogących rozwijać strategie i metody działania zgodne z ich misją i celami oraz stworzenia koniecznych warunków ramowych.

2.1. Zapewnienie odpowiedniej struktury i organizacji

Przyjęcie odpowiedzialności za zapewnienie wysokiej jakości programów doktoranckich pociąga za sobą konieczność utworzenia odpowiednich struktur wewnątrz szkoły wyższej. Zastosowane struktury organizacyjne muszą stanowić wartość dodaną dla szkoły, w szczególności w zakresie:

- przeciwdziałania izolowaniu początkujących naukowców od innych dyscyplin lub od większej grupy rówieśniczej, lub większej społeczności naukowej,
- ustalenia przejrzystości oczekiwań, jakości i standardów oceniania (nadzór, etc.),
- utworzenia synergii dotyczącej rozwoju umiejętności transwersalnych (na poziomie uczelni lub międzyuczelnianym).

Różne rozwiązania mogą być odpowiednie w innych kontekstach i dobór struktur szkoły wyższej

zależy od celów, które mają być realizowane za pomocą tych struktur.

Najnowsze wydarzenia i analiza europejskiej praktyki wskazują na powstanie dwóch głównych modeli o wysokiej jakości kształcenia o charakterze międzynarodowym, które są połączone w sieć podyplomowych szkół doktorskich (ba-dawczych) i struktur organizacyjnych:

- struktury obejmujące kandydatów na magistrów i doktorów, zapewniające wsparcie administracyjne, szkoleniowe i rozwojowe, lub
- struktury obejmujące jedynie kandydatów na doktorów, stworzone dla tematu badawczego lub obszaru interdyscyplinarnego i ewentualnie obejmujące kilka szkół wyższych.

2.2. Stworzenie atrakcyjnych perspektyw kariery badawczej dla początkujących naukowców

Institucje szkolnictwa wyższego są szczególnie odpowiedzialne za:

- promowanie atrakcyjnych karier badawczych i perspektyw kariery dla naukowców doktorantów we współpracy z partnerami spoza środowiska akademickiego i tym samym promowanie przejrzystych ścieżek kariery wewnątrz środowiska akademickiego i poza nim oraz między środowiskiem akademickim i innymi sektorami zatrudnienia;
- stwarzanie sprzyjających warunków dla prowadzenia pracy badawczej, w zgodzie z założeniami Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych;
- koncentrację funduszy przeznaczonych na bardziej efektywne kształcenie doktorantów.

Pracownicy naukowci z tytułem doktora

Europejskie szkoły wyższe powinny zajmować się nie tylko rozwojem kariery doktorantów, ale również zasadniczą potrzebą uatrakcyjnienia ich poddoktoranckiej kariery badawczej oraz ułatwienia im rozwoju naukowego. Przejrzyste struktury kariery akademickiej i zróżnicowanie perspektyw rozwoju kariery zarówno w szkolnictwie wyższym, jak i w przemyśle, handlu i sektorze publicznym są niezbędne tak dla poszczególnych osób, jak i dla Europy, aby mogła konkuro-

wać na poziomie globalnym, uwzględniając zalecenia przedstawione w punkcie II.4.1.

2.3. Zapewnienie dostępu i przyjęć na studia doktoranckie

W szybko zmieniających się warunkach, ważne jest zachowanie elastyczności przy rekrutacji na studia doktoranckie oraz pełna autonomia szkół wyższych: różnorodność celów szkół i ich kontekst oraz rosnące znaczenie ustawicznego kształcenia się oznaczają, że uzasadnione jest różnicowanie wymagań przy przyjęciach do poszczególnych szkół i programów przy założeniu, że zachowane są uczciwość, przejrzystość i obiektywizm.

Zasada bolońska, że cykl drugi zapewnia dostęp (= prawo ubiegania się o przyjęcie) do cyklu trzeciego, powinna być zachowana, ale dostęp do trzeciego cyklu nie powinien być ograniczony tylko do tej ścieżki.

2.4. Zwiększenie skali umiędzynarodowienia programów doktoranckich

Mobilność jest integralną częścią kształcenia doktoranckiego na wielu uniwersytetach. Szkoły wyższe powinny wspierać wzmożoną mobilność na poziomie doktoranckim w ramach współpracy międzyuczelnianej jako część szerszej strategii międzynarodowej. Szkoły wyższe, w szczególności władze publiczne, powinny zajmować się problemami prawnymi, administracyjnymi i społecznymi, na przykład dotyczącymi wiz, pozwoleń na pracę i ubezpieczenia.

Należy uznać, że mobilność międzynarodowa, międzysektorowa i interdyscyplinarna stanowi wartość dodaną w rozwoju kariery naukowej doktorantów i innych początkujących naukowców.

Ujednolicone tytuły doktorskie, doktoraty europejskie i ustalenia typu „co-tutelle” powinny być nadal rozwijane i uznawane za istotny instrument współpracy międzynarodowej między szkołami wyższymi.

II.3. Poprawa jakości programów doktoranckich

3.1. Różnicowanie programów doktoranckich

W ostatnich latach powstały w Europie różne drogi prowadzące do doktoratu. Ten rozwój włącza doktoraty nacelowane na specyficzne zawody (tak nazywane doktoraty „zawodowe”), wspólne dla wszystkich doktorantów doktoraty europejskie, a także różnorodność doktoratów bazujących na współpracy między uniwersytetami i przemysłem.¹

¹ Ta sekcja bazuje na wstępnej analizie kwestionariuszy otrzymanych od członków BFUG. Ostateczne wyniki będą

Wszystkie doktoraty (niezależnie od ich typu czy formy) powinny być oparte na ocenie przebiegu i wyników procesu doktorskiego. Oryginalne badania powinny stanowić podstawowy składnik wszystkich doktoratów. Nie powinno być doktoratów niezawierających oryginalnych badań.

Istotą procesów i wyników powinno być wykonanie indywidualnej pracy doktorskiej (opartej na oryginalnym wkładzie do wiedzy lub na oryginalnym zastosowaniu wiedzy), która podlega ocenie komisji uniwersyteckiej złożonej z ekspertów z udziałem ekspertów zewnętrznych.

Doktoraty „zawodowe”

Tak zwane „zawodowe” doktoraty są doktoratami skupiającymi się na włączaniu refleksji badawczej do zawodowej praktyki. Muszą one odpowiadać tym samym standardom co „tradycyjne” doktoraty, aby zapewnić ten sam wysoki poziom jakości. Byłoby właściwe, aby rozważono używanie różnych tytułów celem rozróżnienia między tym typem doktoratu „zawodowego”, a tytułem PhD.

Należy koniecznie spowodować rozpowszechnienie informacji o gwałtownie rosnącej w obszarze całego europejskiego sektora szkolnictwa wyższego - szczególnie w Wielkiej Brytanii, ale też w innych krajach - liczbie doktoratów „zawodowych”.

3.2. Nadzór, monitorowanie i ocenianie

Ważność nadzoru, monitorowania i oceny, jak to zapisano w zasadach przyjętych w Salzburgu, musi być ustawicznie podkreślana, a uniwersytety należy nakłaniać do rozpowszechniania dobrych praktyk w tym zakresie. Plany postępowania muszą być oparte na przejrzystych umownych ramach, gdzie odpowiedzialność jest podzielona między kandydatów (doktorantów), opiekunów i szkołę wyższą oraz, jeśli to właściwe, także innych partnerów, zgodnie z wytycznymi uchwalonymi w Salzburgu. W szczególności należy zwrócić uwagę na zagwarantowanie wieloosobowego nadzoru, ustawicznego rozwoju zawodowego pracowników akademickich oraz na ocenę pracy opiekunów.

Powinno się popierać wieloosobowy nadzór, także na poziomie międzynarodowym, poprzez „tutoring” i „co-tutoring”

---

włączone do raportu EUA dla BFUG i zasilą specyficzne wytyczne dla akcji, która będzie wykonana.

sprawowany przez opiekunów akademickich w różnych krajach europejskich.

Ocena pracy doktorskiej powinna być wykonana przez komisję uniwersytecką złożoną z ekspertów, przy udziale ekspertów zewnętrznych. Wpływ opiekuna na wynik przewodu doktorskiego powinien być ograniczony. To nie zabrania opiekunowi udziału w zespole egzaminacyjnym, gdy jest to duży zespół lub gdy obrona pracy doktorskiej jest publiczna.

3.3. Rozwój umiejętności „przenoszalnych”

Rozwój umiejętności „przenoszalnych”, który powinien być już integralną częścią pierwszego i drugiego cyklu programu studiów, jest także ważny w trzecim cyklu i powinien być rozwijany w kontekście kompleksowych struktur wsparcia uczelnianego na poziomie doktorskim. Głównym celem powinno być rozpoznanie i wzrost świadomości doktorantów w zakresie umiejętności, które uzyskują dzięki badaniom, poprawiając w ten sposób swoje perspektywy zatrudnienia zarówno w uczelniach jak i na szerszym rynku pracy.

Sprawą zasadniczą jest zapewnienie odpowiedniego finansowania, które jest przeznaczone na rzecz rozwoju umiejętności „przenoszalnych”. Podobnie ważne jest, aby do uczelnianych procedur oceny jakości włączono odniesienie do rozwoju umiejętności „przenoszalnych”.

II.4. Odpowiedzialność publiczna

4.1. Status i warunki pracy naukowców przed i po doktoracie

Uniwersytety i władze publiczne w Europie dzielą zbiorową odpowiedzialność za status i warunki pracy naukowców przed i po doktoracie. Doktoranci są naukowcami na początku swojej kariery zawodowej, którzy są istotni dla rozwoju Europy i, jak to ujęto w salzburskich zasadach, powinni posiadać współmierne do swojego statusu prawa.

Właściwy status i warunki pracy powinny być uznane za zasadniczą sprawę dla naukowców po doktoracie. Wymaga się dla nich jasnych struktur akademickich i różnorodnych perspektyw kariery. Naukowcy po doktoracie powinni być uznani za profesjonalistów o kluczowej roli dla rozwoju europejskiego społeczeństwa opartego na wiedzy, jak to podkreślono w Europejskiej Karcie Naukowca i w Kodeksie Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. To oznacza, że:

- Długość fazy podoktorskiej bez jasnej perspektywy dalszej kariery powinna być ograniczona do pięciu lat.

- Naukowcy po doktoracie powinni być uprawnieni do starania się o narodowe i międzynarodowe granty finansujące ich badania.
- Inicjatywy w rodzaju Niezależnego Naukowca w ramach grantów ERC powinny być popierane.
- Jeśli liczba naukowców ma rosnąć, przy zapewnieniu właściwych wynagrodzeń, rządy powinny inwestować więcej w badania i infrastrukturę socjalną dla naukowców, aby uczynić Europejski Obszar Badawczy bardziej atrakcyjnym.

4.2. Finansowanie

Mając na uwadze kluczową rolę edukacji doktorskiej i szkolenia jako głównego stadium formowania kariery naukowej zarówno w sektorze akademickim, jak i pozaakademickim oraz z uwagi na to, że atrakcyjność przyszłej kariery w badaniach jest zdeterminowana głównie na etapie doktorskim, zapewnienie właściwego i stabilnego finansowania programów doktorskich i samych doktorantów, jak również szkół wyższych i ich infrastruktury, stanowi 10-ą i końcową zasadę

przyjętą w Salzburgu, którą trzeba wprowadzić w życie. Stąd znaczenie zapewnienia statusu i wsparcia finansowego kandydatów na doktorów i zaferowania im odpowiednich zachęt.

Na podstawie **wstępnej analizy kwestionariuszy otrzymanych od członków BFUG** zaleca się:

- Fundusze dla doktorantów powinny być stabilne, pokrywające pełny okres programu doktorskiego oraz zapewniające wystarczające środki do życia i pracy w przyzwoitych warunkach.
- Fundusze powinny być wystarczająco atrakcyjne, aby zachęcić odpowiednio wykwalifikowanych kandydatów pochodzących z niżej uposażonych grup, jak również odpowiednio elastyczne, aby zaspokoić potrzeby studiujących w trybie niestacjonarnym przez dłuższy okres studiów.
- Istnieje pilna potrzeba większej konsultacji i koordynacji na poziomie krajowym pomiędzy rządowymi ministerstwami, radami naukowymi i innymi agencjami finansującymi edukację (włączając Instytucje Europejskie) w sprawie finansowania programów doktorskich i rozwoju karier naukowych.

Tłumaczyła:
Anna Kaczmarzyk

Nicea, 9 grudnia 2006 r.

Leszek Koszałka
Członek Rady KSN NSZZ „Solidarność”

Wrocław, 13 lutego 2007 r.

SPRAWOZDANIE **z posiedzenia Komitetu HERSC i oficjalnego** **Seminarium Bolońskiego w Londynie** w dniach 7-9 lutego 2006 r.

W dniach 6-9 lutego 2007 r. delegacja KSN w składzie: wiceprzewodniczący KSN Ryszard Mosakowski oraz członek Rady KSN Leszek Koszałka uczestniczyła w dwóch ważnych wydarzeniach, które miały miejsce w Londynie.

Pierwsze odbyło się w dniu 7 lutego w siedzibie akademickich brytyjskich związków zawodowych (University and College Union, UCU). Poprzednio siedziba ta należała do byłej organizacji pracowników szkolnictwa wyższego - The University & College Union (NATFHE), która po integracji w 2006 r. z Association of University Teachers (AUT) utworzyła UCU. Było to kolejne posiedzenie (odbywają się one regularnie dwa razy w roku) Komitetu HERSC (Higher Education and Research Standing Committee) działającego w ramach Paneuropejskiej Struktury EI i zajmującego się problematyką szkolnictwa wyższego i badań naukowych. W posiedzeniu uczestniczyło ok. 40 osób reprezentujących związki zawodowe szkolnictwa wyższego i badań naukowych krajów europejskich. W posiedzeniu, jako goście, uczestniczyli także przedstawiciele krajowych związków studentów w Europie (ESIB). W posiedzeniu nie uczestniczył przedstawiciel czeskich związków zawodowych szkolnictwa wyższego. Zostaliśmy bowiem poinformowani, że w związku z wprowadzeniem w tym kraju nowej ustawy o szkolnictwie wyż-

szym, która bardzo zdecentralizowała uprawnienia, krajowa struktura związkowa w tym kraju została rozwiązana. Z tego względu koledzy czescy wycofali swoje członkostwo z EI.

Spotkanie HERSC było bardzo ważne, gdyż odbywało się w przeddzień oficjalnego seminarium bolońskiego, a jego głównym celem było przygotowanie szczegółowego stanowiska HERSC w sprawach będących przedmiotem obrad tego seminarium. Obrady były efektywne (trwały 6 godzin) i skończyły się wstępnym przyjęciem rekomendacji w 12 kwestiach – do przeforsowania na seminarium. Wśród tych kwestii mocno akcentowano:

- (i) konieczność akwizycji danych ilościowych i jakościowych dotyczących stopnia realizacji procesu bolońskiego w poszczególnych krajach, w szczególności w zakresie mobilności pracowników akademickich i studentów,
- (ii) kwestie przeszkód formalnych, jak procedury wizowe i uzyskiwanie zgody na podjęcie pracy za granicą,
- (iii) konieczność wprowadzania procedur instytucjonalnych (na poziomie europejskim, krajowym, uczelnianym) zapewniających „zielone światło” dla wyjazdów za granicę,
- (iv) działania w kierunku zwiększania atrakcyjności zawodu pracownika akademickiego. Większość uczestników zaaprobowała tezy zaproponowane przez przewodniczącego Komisji.

Nasza dwuosobowa delegacja zainicjowała i aktywnie uczestniczyła w długiej dyskusji na temat pryncypiów – czy nadmierny lawinowy rozwój mobilności (wyjazdów do pracy na uczelni zagranicznej) powinien być w pełni aprobowany przez związki zawodowe czy raczej tylko wyjazdy krótkoterminowe (np. roczne, z gwarancją stabilności pozycji na macierzystym uniwersytecie i jednocześnie z większą szansą na powrót doświadczonego pracownika) wykluczające aprobatę tzw. drenażu mózgow (Brain-Drain). Staliśmy na tym drugim stanowisku (trochę osamotnieni brakiem istotnego wsparcia innych, poza reprezentantem Rumunii). W trakcie dyskusji wyszło trochę „szydło z worka” – reprezentanci „bogatych krajów” przyznali, że z powodu nadchodzącej na ich uniwersytetach kadrowej luki pokoleniowej, chętnie aprobowaliby większy rozwój tzw. długoterminowych przyjazdów kwalifikowanej kadry do ich krajów. Nasza „interwencja” na tym spotkaniu i energiczna argumentacja podczas wieczornej obiadokolacji w hotelu „Russell” spowodowała złagodzenie akcentów i wzrost znaczenia wyjazdów krótkoterminowych w materiałach dnia następnego.

Ważnym punktem obrad był również wybór nowego przewodniczącego Komitetu HERSC, którym został (wybrany jednogłośnie) dotychczasowy wiceprzewodniczący Jens Vraa-Jensen - Sekretarz Generalny związku zawodowego szkolnictwa wyższego Danii. Paul Bennett (Wielka Brytania) - dotychczasowy przewodniczący Komitetu nie kandydował, gdyż na Konferencji Europejskiej EI, która odbyła się w Luksemburgu w dniach 4-6 grudnia 2006 r. został wybrany jednym z 6 wiceprzewodniczących Struktury Paneuropejskiej EI. Jego wybór był sukcesem całego związkowego środowiska szkolnictwa wyższego i badań naukowych, zwłaszcza jeśli uwzględnimy fakt, że w EI, skupiającej cały sektor edukacji, szkolnictwo wyższe stanowi tylko niewielką część.

W trakcie wyborów na przewodniczącego HERSC zgłoszono również kandydaturę Ryszarda Mosakowskiego, który jednak nie wyraził zgody na kandydowanie. Przedstawiłem propozycje konieczności powierzenia istotnej funkcji w Komitecie osobie, która reprezentuje nowych członków Unii Europejskiej i jednocześnie nie jest tylko działaczem związkowym, ale ma bieżące doświadczenia w pracy dydaktycznej i badawczej. W kularach (w trakcie przerwy) uczestnicy sugerowali, żeby powrócić do tej idei na następnym posiedzeniu komitetu HERSC, co dałoby duże szanse na objęcie przez kol. R. Mosakowskiego funkcji wiceprzewodniczącego Komitetu.

W dniach 8 i 9 lutego w Centrum Kongresowym TUC brytyjskich związków zawodowych (TUC Congress Centre) odbyło się oficjalne Seminarium Bolońskie zatytułowane:

„MAKING BOLOGNA A REALITY – Mobility of staff and students”
(„URZECZYWIŚNIANIE PROCESU BOLOŃSKIEGO – Mobilność pracowników i studentów”)

współorganizowane przez Education International, brytyjski akademicki związek zawodowy UCU (University and College Union) oraz krajowe związki studentów w Europie, ESIB (the National Unions of Students in Europe). W seminarium wzięli udział reprezentanci 46 krajów biorących udział w procesie bolońskim, w tym m.in. przedstawiciele Komisji Europejskiej, Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersy-

tetów (EUA), związków zawodowych, odpowiednich ministerstw, konferencji rektorów, pracownicy naukowcy i administracyjni z różnych europejskich uczelni, reprezentanci organizacji studenckich - łącznie 198 osób. W seminarium nie wzięli udziału Czesi. Z kolei, bardzo duża (ale niezbyt aktywna) była reprezentacja Rosji. Oprócz naszej dwójki, Polska była reprezentowana przez dwie panie z Ministerstwa (Pani Katarzyna Małecka – Dyrektor Departamentu w MNiSzW i Pani Skibińska – polski koordynator programu wymiany studentów Socrates-Erasmus) oraz Bartłomiej Banaszak - student afrykanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, wybrany w aktualnej kadencji na członka 7-osobowego Zarządu ESIB (bardzo aktywny, był jednym z mówców na obradach plenarnych, anonsowanym w programie seminarium). Obrady odbywały się głównie w języku angielskim (częściowo francuskim) i były tłumaczone symultanicznie na 4 języki: angielski, francuski, hiszpański i rosyjski.

Można wyróżnić trzy części seminarium: pierwsza tradycyjna plenarna oraz druga w formie czterech tematycznych „warsztatów” - odbyły się pierwszego dnia, trzecia podsumowująca, z wnioskami z grup dyskusyjnych oraz przyjęciem rekomendacji - odbyła się drugiego dnia.

W pierwszej części obrady otworzył nowy Przewodniczący Paneuropejskiego Komitetu EI oraz Rady Wykonawczej ETUCE – Brytyjczyk Ronnie Smith i (co było mocnym znakiem teraźniejszości) w pierwszych słowach poinformował, że „nie przewiduje się alarmów próbnych i jak usłyszymy syrenę mamy kierować się błyskawicznie do czterech wyjść”, które dokładnie pokazał. Zarówno on, jak i inni oficjalni mówcy (Fred van Leeuwen – Sekretarz Generalny EI, Martin Williams - przedstawiciel Rządu Wielkiej Brytanii, Koen Geven - szef ESIB oraz Sally Hunt - współprzewodnicząca UCU), tak jak oczekiwaliśmy, skupili się na stwierdzeniu, jak ważnym, istotnym, kreatywnym i pełnym zalet jest rozwój wzajemnej wymiany myśli, idei, a w szczególności naukowców i studentów pomiędzy 46 krajami Europy, a także z krajami spoza tego regionu.

Głównym mówcą tej części obrad był niezależny ekspert Conor Cradden, który omówił główne elementy obszernego raportu opracowanego na zlecenie EI: „*Constructing Paths to Staff Mobility in the European Higher Education Area: from Individual to Institutional Responsibility*”. Raport zawiera podstawy teoretyczne dotyczące mobilności, systematyzuje pojęcia, określa przeszkody dla mobilności pracowników akademickich oraz tendencje w dziedzinie mobilności w przyszłości, nawiązuje do niebezpieczeństwa drenażu mózgow, a także wysuwa delikatne sugestie co do pożądanej polityki w zakresie mobilności. Raport zawiera także dane statystyczne na temat płac i stypendiów, częstotliwości i czasokresów wyjazdów na inne uczelnie za ostatnie kilka lat. Niestety, z „winy” związków zawodowych szkolnictwa wyższego, wszelkie zestawienia i próby podsumowań zostały oparte na ubogim materiale statystycznym (w wielu aspektach autor dysponował informacjami z tylko 8-10 krajów /bez Polski/ na 46!!!). Dla celów raportu, Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego został podzielony na 4 strefy, w tym Strefa A (kraje starej Unii bez Grecji i Portugalii ale ze Szwajcarią, Norwegią i Islandią), Strefa B (wszystkie nowe kraje Unii, dwa stare i Chorwacja), Strefa C (pozostałe – głównie bałkańskie, kaukaskie i Turcja) oraz Strefa D (Rosja i Ukraina). Pozwoliło to na stwierdzenie różnych sytuacji, problemów, celów i zamierzeń oraz tendencji występujących w różnych strefach. Z ogólnych informacji wynika m.in., że zdecydowanie najczęściej (35 %) odwiedzanym krajem przez pracowników i studentów jest Wielka Brytania, że najmniej mobilni są francuscy naukowcy; że w roku 2004/2005 w ramach programu Socrates-Erasmus pod względem bezwzględnej liczby wyjazdów studentów Polska była na 5 miejscu wśród 46 krajów uczestniczących w procesie bolońskim, a w zakresie wyjazdów kadry nauczającej na 4 miejscu (jednocześnie na 6 miejscu wśród krajów przyjmujących pracowników z innych krajów). Pełen tekst 50-stronicowego raportu dostępny jest w Internecie. Po prezentacji raportu, dyskusja skupiła się na akcentowaniu istotnych przeszkód w intensyfikacji wymiany międzynarodowej (głównie żaliły się kraje nie będące członkami Unii) oraz artykułowaniu propozycji przeciwdziałających złym tendencjom (np. kompensowania strat uniwersytetom, którym została „podkradziona” kadra, gwarancje zatrudnienia dla wyjeżdżających pracowników, specjalne kredyty dla wyjeżdżających studentów).

W drugiej części seminarium obrady odbyły się w czterech grupach dyskusyjnych (warsztatach):
Workshop 1: „Social Rights and Conditions - tools and obstacles” (Prawa socjalne i warunki - narzędzia i przeszkody),

Workshop 2: „Mobility, the External Dimension and Brain Drain” (Mobilność, wymiar zewnętrzny i drenaż mózgow),

Workshop 3: „Recognition of Qualification (Uznawanie kwalifikacji),

Workshop 4: „Student Mobility: factor for societal and economic growth?” (Mobilność studentów jako

czynnik rozwoju społecznego i gospodarczego). Każdy z „reprezentantów Polski” uczestniczył w obradach innej grupy.

R. Mosakowski trafił do grupy 3, a autor sprawozdania - do grupy 2, gdzie dwukrotnie zabrał głos prezentując kilka idei i koncepcji, jak wspieranie rocznych krótkoterminowych wyjazdów, wprowadzenie na szerszą skalę urlopów naukowych (sabbaticals) dla pracowników akademickich, wzięcie pod uwagę doświadczeń amerykańskich w tym zakresie, wprowadzenie zachęt i uregulowań prawnych na poziomie krajowym (np. uwzględnianie w algorytmach podziału środków finansowych, gwarancji rocznych urlopów, działania zapobiegające drenażowi mózgow). Spotkało się to z pozytywnym odzewem (długa dyskusja wokół tych propozycji, podziękowania od członków Komitetu, wprowadzenie niektórych propozycji do finalnego protokołu).

W trzeciej części seminarium, w dniu 9 lutego, sprawozdawcy poszczególnych grup dyskusyjnych: Massimo Serpieri (Komisja Europejska), Kari Kjenndalen (NAR, Norwegia), Lotta Ljungquist (ESIB) i Dominique Lassarre (UNSA Education, Francja) przedstawili raporty z dyskusji w swoich grupach oraz propozycje wniosków i rekomendacji. Zawierały one różne kwestie i aspekty, o których pisałem wyżej. Z innych dość istotnych spraw, warto zauważyć, że w grupie 3 uczestnicy dyskusji nie doszli do consensusu w sprawie tzw. ram kwalifikacji. Zdaniem niektórych uczestników istnieje sprzeczność pomiędzy ramami kwalifikacji opracowanymi przez Komisję Europejską w kontekście edukacji przez całe życie (EQF) a bolońskimi ramami kwalifikacji. Uczestnicy natomiast stwierdzili konieczność poprawienia uregulowań w zakresie punktów ECTS oraz suplementów do dyplomów dla studentów i doktorantów. Chodzi tu przede wszystkim o uwzględnienie efektów kształcenia w tych dokumentach. Na koniec przyjęto ostateczne rekomendacje i wnioski, które tylko w nielicznych szczegółach różniły się od tych, które zostały zaproponowane na posiedzeniu Komitetu HERSC.

Efekty seminarium w formie rekomendacji (tekst rekomendacji po jego końcowej redakcji zostanie udostępniony w terminie późniejszym), opracowane przez sprawozdawcę seminarium Ann Fritzell z SULF (Szwecja), zostaną przekazane Bolońskiej Grupie Wdrożeniowej (Bologna Follow Up Group – BFUG), natomiast skrócona wersja rekomendacji – komitetowi odpowiedzialnemu za przygotowanie projektu komunikatu europejskich ministrów edukacji, który zostanie przyjęty na ich spotkaniu w Londynie w dniach 16-18 maja 2007 r.

Ogólna refleksja jest taka, że wyjazd był niezmiernie pracowity, ale pożyteczny. Nasz pobyt w Londynie pozwolił na zapoznanie się z aktualnymi trendami w zakresie procesu bolońskiego i wymiany międzynarodowej (w tym z niekoniecznie akceptowanymi przez nas w pełni celami i strategią rozwiniętych krajów europejskich), umożliwił wyartykułowanie własnych propozycji, pozwolił zapoznać się z doświadczeniami innych krajów i organizacji związkowych oraz podtrzymać stare i nawiązać nowe kontakty personalne – co zapewni stosowne przygotowanie do akcji i działań, których będzie coraz więcej w związku z naszą obecnością w Unii Europejskiej.

Leszek Koszałka

„Wiadomości KSN” Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: Maria Wesołowska, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Schmidt-Szałowski,
redaktor odpowiedzialny: Anna Gołębiewska,

opracowanie językowe: Jerzy Jacki; opracowanie techniczne: Elżbieta Smorczevska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, A 221, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, Gdańsk; KSN NSZZ "Solidarność"

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail:

KSN@interia.pl ; <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>